

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Oddělení hygieny vody a Národní referenční centrum pro pitnou vodu

Národní referenční centrum (NRC) pro pitnou vodu se zabývá vodou pitnou, balenou, užitkovou i rekreační. Na internetových stránkách Státního zdravotního ústavu se podílíme na přípravě většiny článků v sekci **Kvalita vody**. Jednou z našich důležitých činností je pořádání **programů zkoušení způsobilosti (okružních rozborů, mezilaboratorního porovnávání zkoušek - MPZ)**, které se týkají vody.

Sekce *Kvalita vody* obsahuje

- Pitná voda
- Balená voda
- Koupaliště a bazény
- Výrobky pro styk s vodou a na úpravu vody
- Laboratorní metodiky a vzorkování
- Studny
- Dešťová a recyklovaná voda
- Protokol o vodě a zdraví

Informace o nás

- Akce
- Historie hygieny vody na SZÚ
- Otázky a odpovědi; FAQ
- Pracovníci a služby
- Projekty
- Publikace k objednání
- Seznam publikací
- Zajímavé odkazy

Aktuální informace v hygieně vody

Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR. Dne 5. 9. 2022 byla přidána na naše stránky odborná zpráva za rok 2021

o kvalitě pitné vody v ČR. (5. 9. 2022)

Aktualizovaný návod k hodnocení zdravotních rizik. Dne 27. 4. 2022 byl vydán aktualizovaný autorizační návod k hodnocení zdravotního rizika expozice chemickým látkám v pitné vodě (AN 16/04 verze 6). (2. 5. 2022)

K otázce přijatelných koncentrací léčiv v pitné vodě. Stanovisko Národního referenčního centra pro pitnou vodu k otázce sledování léčiv v pitné vodě a jejich přijatelných koncentrací. (13.4.2022)

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2021. Pracovníci NRC pro pitnou vodu se v roce 2021 podíleli na 34 odborných publikacích (domácích i zahraničních). (24.1.2022)

Novela vyhlášky č. 409/2005 Sb. Dne 8. 12. 2021 vyšla ve sbírce zákonů dlouho očekávaná novela vyhlášky č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody (pozor: nejedná se ještě o novelu související s transpozicí směrnice EU 2020/2184!). Novela byla provedena vyhláškou č. 446/2021 Sb. a nabývá činnosti dnem 1. 1. 2022. (13.12.2021)

Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR. Dne 27. 7. 2021 byla přidána na naše stránky odborná zpráva za rok 2020 o kvalitě pitné vody v ČR. (27.7.2021)

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2020. Pracovníci NRC pro pitnou vodu se v roce 2020 podíleli na 20 odborných publikacích (domácích i zahraničních). (27.1.2021)

Nový koronavirus a pitná voda. Aktualizované stanovisko Národního referenčního centra (NRC) pro pitnou vodu k otázce přenosu nového koronaviru (SARS-CoV-2) pitnou vodou. (28.2.2020, aktualizováno 20.8. 2020)

Pach teplé vody po sirovodíku (sulfanu). Dvoudílný článek zaměřený na pach teplé vody po sirovodíku (zkažených vejcích). (29. 4. 2020)

Prevence legionelové infekce - upozornění pro provozovatele hotelů a obdobných ubytovacích objektů. Upozornění pro provozovatele hotelů a obdobných ubytovacích objektů, které musely v důsledku koronavirové pandemie omezit svou činnost - prevence legionelové infekce. (23. 4. 2020)

Může zmrazování vody zlepšit její kvalitu? Informace Národního referenčního centra pro pitnou vodu k alternativní metodě úpravy pitné vody (23. 4. 2020)

Šedé vody - výzva ke spolupráci. Nabídka spolupráce pro majitele objektů, ve kterých je používána recyklovaná odpadní (šedá) voda. (23. 4. 2020)

Metodické doporučení NRC pro pitnou vodu k provedení odběru pitné vody u spotřebitele podle vyhlášky č. 252/2004 Sb. ve znění vyhlášky č. 70/2018 Sb. Metodické doporučení rozvádí požadavky novely vyhlášky č. 252/2004 Sb. z roku 2018, které se týkají odběru vzorku u spotřebitele. Konkrétně specifikuje, jak vykládat termín "propláchnout krátkodobě/minimálně" a navrhuje nejvhodnější odborně správný postup odběru pitné vody. (21.2.2020)

Vodní filtry, problematika domácí úpravy pitné vody. Informace pro veřejnost, kdy je a kdy není potřeba vodu v domácnosti upravovat a jak postupovat při případné koupi a provozu vodního filtru, upozornění na klamavé prakticky prodejců. (9.1.2020)

Stanovisko NRC pro pitnou vodu k úpravě vody reverzní osmózou. Upozornění na zdravotní rizika spojená s použitím zařízení na úpravu vody na bázi reverzní osmózy, destilace a kondenzace vzdušné vlhkosti. (9.1.2020)

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2019. Pracovníci NRC pro pitnou vodu v roce 2019 se v domácím i zahraničním odborném tisku podíleli celkem na 28 publikacích. (7.1.2020)

Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR. Dne 29. 7. 2019 byla přidána na naše stránky odborná zpráva za rok 2018 o kvalitě pitné vody v ČR. (29.7.2019)

Má ČR skutečně nedostatečné požadavky na kvalitu pitné vody? Stanovisko Státního zdravotního ústavu k nedávným poplašným zprávám ze strany Akademie věd ČR k českým předpisům na kvalitu pitné vody a její bezpečnosti. (31.5.2019, aktualizováno 28.6.2019)

Kvalita pitné vody ve vnitřních vodovodech. Článek z časopisu Vytápění, větrání, instalace č. 5/2018, který přináší nové a do určité míry i překvapivé informace ze švýcarského výzkumu, který se zaměřil na sledování faktorů ovlivňujících mikrobiologickou kvalitu vody ve vnitřních vodovodech. Zveřejněno se souhlasem redakce VVI. (31.5.2019)

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2018. Pracovníci NRC pro pitnou vodu v roce 2018 se v domácím i zahraničním odborném tisku podíleli celkem na 31 publikacích. (8.2.2019)

Distanční výukový kurz "Water Safety Plans" v roce 2019. Water Institute při University of North Carolina pořádá od 11. března do 10. května 2019 devítitýdenní e-learningový distanční kurz na téma Water Safety Plans (WSP), určený především pro provozovatele vodovodů, resp. ty, kdo jsou za zpracování WSP ("posouzení rizik" podle české legislativy) zodpovědní. Podrobnosti o kurzu naleznete na adrese <https://waterinstitute.unc.edu/learning/water-safety-plans/>. (19.12.2018)

Zjednodušená metodika na zpracování posouzení rizik malých systémů. NRC pro pitnou vodu dále připravilo zjednodušenou metodiku pro posouzení rizik u malých systémů zásobování. (22.11.2018; aktualizováno 19.12.2018)

Sledování uranu v pitné vodě. Stanovisko SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k novele vyhlášky č. 252/204 Sb., kdy je potřeba pravidelně sledovat obsah uranu v pitné vodě a kdy nikoliv. (16.10.2018)

Nouzové zásobování pitnou vodou. Metodické doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu, které nahrazuje dokument "Nouzové zásobování pitnou vodou" z roku 2007. (31.7.2018)

Metodické doporučení ke kontrole jakosti teplé vody (zvláště s ohledem na riziko přítomnosti legionel). Aktualizované metodické doporučení Státního zdravotního ústavu - Odborné skupiny hygieny vody ke

kontrole jakosti teplé vody podle § 3 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb. (31.7.2018)

Posouzení rizik - metodická podpora. Metodické informace pro provozovatele vodovodů a ostatních systémů veřejného zásobování pitnou vodou, kteří mají za povinnost zpracovat tzv. posouzení rizik (water safety plans)

Novela vyhlášky č. 252/2004 Sb. V pátek 27. 4. 2018 byla ve Sbírce zákonů (částka č. 35) vydána Vyhláška č. 70/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů. Tím byla konečně završena novelizace hygienické legislativy pitné vody, která zavádí posouzení rizik (rizikovou analýzu) do výroby pitné vody.

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2017. Pracovníci NRC pro pitnou vodu v roce 2017 se v domácím i zahraničním odborném tisku podíleli celkem na 19 publikacích.

Co je dobrá pitná voda? Příspěvek z konference Pitná voda Tábor 2016, který se na základě ankety zahraničních a tuzemských odborníků i laiků zamýšlí nad tím, jak by měla vypadat dobrá pitná voda a jak ji veřejnost vnímá. Shrnutí ankety je doplněno vzpomínkou na jejího iniciátora, prof. Dietricha Maiera (1944-2015).

Měření trichloraminu ve vnitřním ovzduší haly krytého bazénu. Stanovisko Národního referenčního centra pro pitnou vodu ke sledování obsahu trichloraminu ve vnitřním ovzduší haly krytého bazénu a jeho přilehlých prostor.

Mikroplasty v pitné vodě. Stanovisko ke zprávám médií o výskytu mikroplastů v pitné vodě a jeho zdravotnímu riziku.

Metodické informace pro KHS před koupací sezónou 2017

Riziko pití vody z měděné nádoby. Upozornění pro veřejnost na možné zdravotní riziko spojené s použitím měděné nádoby na pitnou vodu a komentář k tvrzením prodejce.

Publikační činnost pracovníků NRC pro pitnou vodu v roce 2016. Pracovníci NRC pro pitnou vodu v roce 2016 se v domácím i zahraničním odborném tisku podíleli celkem na 27 publikacích.

Lisabonská charta. Doporučení pro veřejnou politiku a regulaci v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod, které vydala Mezinárodní asociace pro vodu (IWA) v roce 2015.

Nová technická norma definuje moderní požadavky na bezpečnou dezinfekci vody pomocí UV záření. V březnu 2016 vyšla nová norma **ČSN 75 5050-3 Hospodářství pro dezinfekci vody ve vodohospodářských provozech - Část 3: Dezinfekce prováděná UV zářením.** Tato norma v souladu s moderními zahraničními poznatky stanoví požadavky pro navrhování, výstavbu a instalaci, uvádění do provozu a především provoz UV zařízení pro účinnou dezinfekci vody UV zářením ve vodohospodářských provozech a v dalších zařízeních dodávajících vodu pro veřejnou potřebu.

Převařování pitné vody jako jeden z nástrojů ochrany veřejného zdraví. Metodické doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu pro orgány ochrany veřejného zdraví a provozovatele vodovodů.

Převařování pitné vody jako jeden ze způsobů její dezinfekce. Informace pro veřejnost o způsobu a podmínkách převařování pitné vody z veřejného i individuálního zásobování za účelem její dezinfekce.

Vyjádření ke zprávě o šetření dejvicke havárie vodovodu v květnu 2015

Upozornění pro uživatele zařízení pro doupravu pitné vody v domácnosti ("vodních filtrů") v Praze - Dejvicích. Informace k bezpečnému provozu vodních filtrů v domácnosti po havarijní situaci vodovodu a vzniklé epidemii.

Isidor Soyka: průkopník hygieny v českých zemích. 26. dubna 2015 uplyne 165 let od narození Isidora Soyky, prvního profesora hygieny v českých zemích. Článek připomínající jeho život a dílo vyšel v časopise *Hygiena* č. 1/2015. Na webových stránkách časopisu je, jako doplněk k článku, zveřejněna i **bibliografie** této významné, leč téměř zapomenuté osobnosti. Soyka se, mimo jiné, zabýval intenzivně komunální hygienou - půdou, odpadními vodami, podmínkami bydlení, asanační měst a také pitnou vodou.

Doporučení k aplikaci revidované normy ČSN EN ISO 9308-1 při stanovení ukazatelů E. coli a koliformní bakterie v pitných vodách

Metodické doporučení pro hodnocení relevantnosti metabolitů pesticidů v pitné vodě. V souvislosti s novelou vyhlášky č. 252/2004 Sb., vydává SZÚ - Národní referenční centrum pro pitnou vodu metodické doporučení pro hodnocení relevantnosti metabolitů pesticidů v pitné vodě. Dne 18.3.2015 byl přidán odkaz na tabulkový přehled toxikologicky relevantních i nerelevantních metabolitů účinných látek přípravků na ochranu rostlin.

. Doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k vyjadřování výsledků stanovení PAU v pitné vodě.

Pitná voda bez chloru. Informace pro provozovatele vodovodů, kteří by chtěli dodávat pitnou vodu bez chloru či jiné chemické dezinfekce.

Vyjadřování výsledků rozdílových ukazatelů v bazénových vodách. Doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k vyjadřování výsledků rozdílových ukazatelů.

Metody přírodní koupaliště. Metodické dokumenty vzniklé v rámci výzkumného projektu Technologické agentury ČR "Nové metodické přístupy pro kontrolu a hodnocení povrchových vod ke koupání" (TA 01020675).

Metodické doporučení pro vyšetřování a hodnocení kvality vody ke koupání podle §§ 13 - 15 vyhlášky č. 238/2011 Sb. ve znění vyhlášky č. 97/2014 Sb. pro sezónu 2014.

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Hodnocení výsledků ukazatelů počty kolonií při 22 °C a 36 °C v pitné vodě. Metodické doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu pro hodnocení výsledků ukazatelů počty kolonií při 22 °C a 36 °C v pitné vodě.

Novela vyhlášky č. 252/2004 Sb. Dne 14.5.2014 byla vydána ve **Sbírce zákonů ČR pod číslem 83/2014 Sb.** novela vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů.

Metodické doporučení "Zásady správné praxe při výstavbě a opravách vodovodní sítě z hlediska prevence mikrobiologické kontaminace vody" bylo zpracováno na základě řady zahraničních i tuzemských zkušeností, odborných publikací a technických předpisů. Bylo vytvořeno především jako pomůcka pro provozovatele vodovodu, kteří se rozhodnout vyrábět a distribuovat vodu bez chemické dezinfekce, ale užitečné může být pro všechny provozovatele, protože uvedená rizika a zásady péče jsou společné všem vodovodům.

Prezentace ze semináře Laboratorní metody, vzorkování a způsoby hodnocení povrchových vod ke koupání, který se konal dne 29. 4. 2014 na Výzkumném ústavu vodohospodářském T.G.M., budou k dispozici v týdnu od 12.5.2014 [na stránkách projektu](#).

Nová kniha o vodě pro děti: Nevšední výprava. U příležitosti Světového dne vody 2014 vydává Státní zdravotní ústav ve spolupráci se Sdružením oboru vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK ČR) naučnou knížku o vodě pro děti: Nevšední výprava. Lenka a Terežka v podivuhodném světě vody .

Stanovisko NRC pro pitnou vodu k používání azbestocementových potrubí pro dopravu pitné vody z 5.2.2014 nahrazuje starší stanovisko k téže věci (zn. CHŽP-216/2002 z roku 2002). Dokument obsahuje souhrn informací o rizicích z pitné vody dopravované azbestocementovým potrubím.

Plány pro zajištění bezpečného zásobování pitnou vodou ("water safety plans"). Podrobná metodika, jak si zpracovat plán pro zajištění bezpečného zásobování pitnou vodou.

Zásady správné péče o vnitřní vodovod. Nesprávně navržený a provedený vnitřní vodovod (domovní rozvod) pitné nebo teplé vody může mít dopad na kvalitu vody na kohoutku (nejen její senzorické znehodnocení, ale v některých případech i zdravotní závadnost), na dostupnost potřebného množství vody v požadovaném čase na všech místech objektu, na životnost potrubí domovního rozvodu, na hlučnost v objektu atd. Osvětový materiál Státního zdravotního ústavu seznamuje s nejdůležitějšími zdravotními aspekty vnitřních vodovodů a preventivních i nápravných opatřeních. Poučení má formu stručného letáku a podrobnější brožury.

Stanovisko Státního zdravotního ústavu - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k tiskové zprávě Potravinářské komory ČR k pitné vodě z vodovodu

Stanovení parazitických prvoků. Nedávno jsme rozšířili nabídku našich služeb o stanovení parazitických prvoků *Cryptosporidium* sp. a *Giardia* sp. ve vodě (pitné, povrchové, podzemní, ...). Stanovení máme nově akreditováno ČIA. Kontaktní osoba Mgr. Petr Pummann, petr.pummann@szu.cz, tel.: 267082220.

Stanovisko Státního zdravotního ústavu ke kurzům plavání kojenců a batolat. Aktualizovaná verze (3.4.2013) stanoviska z roku 2011.

Masaru Emoto a jeho vodní krystaly: o čem nám vypovídají? Komentář k názorům, že japonský léčitel M.Emoto dokázal, že "lidská energie (myšlenky a slova) ovlivňuje molekulární strukturu vody".

Šedé vody z pohledu hygienika a legislativy. Články otištěné v časopise SOVAK č. 2/2012 a 6/2012, které se zabývají hygienickou problematikou využití tzv. šedých vod.

Metodické doporučení NRC pro pitnou vodu o doplňujících údajích k výsledkům mikrobiologických rozborů v IS PiVo pro přírodní koupaliště.

Zohlednění nejistoty měření při hodnocení výsledků rozborů pitné vody. Stanovisko Státního zdravotního ústavu - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k zohlednění nejistoty měření při hodnocení výsledků rozborů pitné vody

Doplnění odpovědí na dotazy z praxe ke "koupací legislativě" z roku 2011. Stav k 7.5.2012.

Legionelóza a její prevence. Základní informace pro odbornou i laickou veřejnost.

Výskyt a zdravotní rizika zbytků humánních léčiv v pitných vodách ČR. Závěrečná zpráva a soupis výstupů projektu.

Nová legislativa koupacích vod. Přednášky a odpovědi na dotazy z konzultačního dne, který se konal ve Státním zdravotním ústavu dne 12.1.2012.

Návod k bezpečnému zásobování letních táborů pitnou vodou. Metodické doporučení SZÚ - Národního referenčního centra pro pitnou vodu ke správné provozní praxi zásobování letních táborů pitnou vodou, které je určeno jak pro provozovatele táborů, tak pro pracovníky krajských hygienických stanic, kteří vykonávají nad letními tábory státní zdravotní dozor.

Změna organizační struktury. Od 1.4.2011 byli pracovníci NRC pro pitnou vodu znovu (po více než 2 letech) spojeni do jednoho společného pracoviště - Oddělení hygieny vody, které je součástí Centra zdraví a životního prostředí.

Použití přípravků na bázi fosforečnanů k úpravě pitné a teplé vody. Aktualizované stanovisko Státního zdravotního ústavu - Národního referenčního centra pro pitnou vodu k problematice použití přípravků na bázi fosforečnanů k úpravě pitné a teplé vody.

Správný pitný režim. Informace o nové kampani na podporu správného pitného režimu ve Velké Británii - KEEP IT LIGHT